

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÎRE Nr. 596
din 03.08.2011

**cu privire la aprobarea unor măsuri de eradicare
a tulburărilor prin deficit de iod**

Publicat : 12.08.2011 în Monitorul Oficial Nr. 131-133 art Nr : 666

În temeiul articolelor 6, 7, 9, 38 și 72 din Legea nr.10-XVI din 3 februarie 2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.67, art.183), articolelor 9 și 18 din Legea nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.83-87, art.431) și în scopul protecției sănătății populației, combaterii malnutriției micronutrientelor, în special a deficienței nutriționale de iod și diminuării consecințelor sociale și economice aferente, extinderii accesului populației la produse alimentare conforme necesităților nutriționale, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

- 1) Programul național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015, conform anexei nr. 1;
- 2) Regulamentul sanitar privind sarea alimentară, conform anexei nr.2;
- 3) completările ce se operează în Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova, conform anexei nr.3.

2. Se instituie Consiliul consultativ pentru realizarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015 și se aprobă componența lui nominală, conform anexei nr.4.

Se stabilește că, în caz de eliberare a membrilor Consiliului din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul Consiliului vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în posturile respective, fără emiterea unei noi hotărîri de Guvern.

3. Acoperirea financiară a acțiunilor incluse în Programul menționat se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în bugetul public național pentru ocrotirea sănătății, precum și din alte surse, conform legislației în vigoare.

4. Ministerele, alte autorități administrative centrale și autoritățile administrației publice locale vor asigura, în limitele competențelor atribuite, realizarea prezentei hotărîri și a acțiunilor incluse în Program, raportînd anual, pînă la 1 februarie, Ministerului Sănătății, care va generaliza informațiile recepționate și va prezenta Guvernului, pînă la 1 martie, raportul integral privind realizarea prezentei hotărîri.

5. Se recomandă autorităților administrației publice locale:

1) să elaboreze, în comun cu centrele de sănătate publică municipale și raionale, în baza Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015, și să aprobe, în termen de 2 luni, programe teritoriale de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015;

2) să examineze anual realizarea programelor teritoriale de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015 și să întreprindă măsurile necesare pentru realizarea obiectivelor prevăzute în ele.

6. Controlul executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Sănătății.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

**Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul sănătății
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare
Ministrul finanțelor**

**Valeriu Lazăr
Andrei Usafii
Vasile Bumacov
Veaceslav Negruța**

Nr. 596. Chișinău, 3 august 2011.

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului nr. 596
din 3 august 2011

**PROGRAMUL NAȚIONAL
de eradicare a tulburărilor prin deficit
de iod pînă în anul 2015
Capitolul I. Identificarea problemei
Secțiunea 1. Introducere**

1. Programul național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015 (în continuare – Program) este destinat protecției sănătății populației în raport cu factorul alimentar, în special eradicării deficienței nutriționale de iod și a consecințelor acesteia – tulburărilor prin deficit de iod. Programul urmează a fi realizat de către ministere, alte autorități administrative publice centrale și autoritățile administrative publice locale, în comun cu întreprinzătorii din sectorul alimentar, alte persoane fizice și juridice interesate, mass-media.

2. Tulburările prin deficit de iod constituie un spectru larg de deficiențe care rezultă din insuficiența iodului în rația zilnică și, ca rezultat, generează afectarea ireversibilă a creierului, reducerea capacităților intelectuale și fizice ale indivizilor, care se pot manifesta prin retard mintal și fizic, gușă, cretinism. Tulburările prin deficit de iod constituie o cauză importantă a afectării cognitive prevenibile.

3. Tulburările prin deficit de iod sînt recunoscute ca problemă de sănătate publică în Republica Moldova din anul 1996, cînd primul studiu național privind statutul nutrițional în iod al populației a demonstrat prevalența înaltă a gușii în rîndul copiilor cu vîrsta între 8 și 10 ani – de 38%, și mediana excreției iodului cu urina – de 78,4 $\mu\text{g/l}$.

4. Eradicarea tulburărilor prin deficit de iod, fiind o problemă nu doar medicală, dar și social-economică, este posibilă prin introducerea și menținerea permanentă și durabilă a fortificării universale cu iod a sării alimentare. Sarea a fost selectată ca produs pentru fortificare cu iod din considerentele că ea este un produs accesibil întregii populații, este consumată destul de stabil pe parcursul anului de întreaga populație, indiferent de locul de trai (urban sau rural), precum și de venituri, Tehnologia de iodare este necostisitoare și ușor de realizat.

5. Guvernul a întreprins diverse măsuri pentru eradicarea tulburărilor cauzate de deficitul de iod prin iodarea sării, destinate atît comercializării către populație, cît și utilizării în industria alimentară și în alimentația publică. Au fost aprobate două programe naționale pentru eliminarea tulburărilor prin deficit de iod, aprobate prin hotărîrile de Guvern nr.46 din 16 ianuarie 1998 și nr.539 din 17 mai 2007, care au contribuit la ameliorarea situației în domeniul vizat. Studiile și analiza progresului de la începutul implementării măsurilor de prevenție denotă că, deși utilizarea sării iodate în gospodăria înregistrează o creștere lentă, de la 32% – în anul 1998 la 33% în anul 2000, 52% – în anul 2002, 59,5% – în anul 2005, 78,6% – în anul 2009, rezultatele sînt încă departe de a fi conforme cu criteriile internaționale pentru eliminarea tulburărilor prin deficit de iod.

Secțiunea 2. Contextul național și internațional

6. Programul este elaborat în contextul Strategiei Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) de prevenire și

reducere a malnutriției micronutriente și este orientat spre realizarea indicatorilor de sănătate incluși în Obiectivele de Dezvoltare a Mileniului, a rezoluției S-27/2 „O lume demnă pentru copii”, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la cea de-a XXVI-a sesiune specială din 10 mai 2002 în vederea eliminării tulburărilor prin deficit de iod, semnatară a cărei este și Republica Moldova, precum și în contextul Legii nr.295-XVI din 21 decembrie 2007 pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 25 februarie 2008.

Promovarea iodării universale a sării și implementarea programelor de sănătate publică recomandate de OMS în vederea prevenirii carenței de micronutrimente la femei și copii constituie una dintre acțiunile prevăzute în Politica Națională de Sănătate, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.886 din 6 august 2007 și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2011-2014, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 179 din 23 martie 2011.

7. Asamblăea Mondială a Sănătății în rezoluția WHA43.2. Prevenirea și controlul tulburărilor prin deficit de iod (la cea de-a 43-a Asamblăe Mondială a Sănătății, Geneva, 7-17 mai 1990. Vol.III. Rezoluții și decizii. Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 1990) a stabilit obiectivul eliminării tulburărilor prin deficit de iod ca problemă de sănătate publică și a reafirmat acest obiectiv în rezoluția WHA49.13. Problema privind prevenirea și controlul tulburărilor prin deficit de iod a fost pusă în dezbateri la Asamblăea Mondială a Sănătății, Geneva, 25 mai 1996. Vol.III. Rezoluții și decizii. Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 1996. Prin rezoluția WHA60.21., eliminarea durabilă a tulburărilor prin deficit de iod (la cea de-a 60-a Asamblăe Mondială a Sănătății, Geneva, 14-23 mai 2007. Vol.III. Rezoluții și decizii. Geneva, Organizația Mondială a Sănătății, 2007) s-a făcut apel către statele-membre să-și dubleze eforturile pentru susținerea cu succes a programelor continue de protecție a populației contra deficienței de iod și eliminarea durabilă a tulburărilor prin deficit de iod, precum și să stabilească coaliții naționale multidisciplinare în vederea monitorizării statutului nutrițional în iod la fiecare 3 ani.

În rezoluție se menționează că strategia preferabilă de control al tulburărilor prin deficit de iod rămîne iodarea universală a sării.

Capitolul II. Menținerea durabilă a iodării sării

8. Pentru satisfacerea necesităților nutriționale ale populației în iod, precum și pentru consolidarea și asigurarea durabilității utilizării sării alimentare iodate, importatorii și distribuitorii de sare alimentară pe piața Republicii Moldova vor pune la dispoziția întreprinderilor de industrie alimentară, comerț cu produse alimentare și alimentație publică, inclusiv localurilor de alimentație din instituțiile medico-sanitare publice și private, din instituțiile pentru copii și adolescenți, pe întreg teritoriul Republicii Moldova sare alimentară adecvat iodată, conformă reglementărilor în vigoare. La rîndul lor, întreprinderile și instituțiile menționate vor pune această sare la dispoziția cumpărătorilor și consumatorilor.

9. Ministerul Sănătății va asigura monitorizarea calității sării alimentare iodate importate și plasate pe piața internă a Republicii Moldova.

Capitolul III. Scop și obiective

10. Scopul prezentului Program constă în eliminarea, pînă în anul 2015, a tulburărilor cauzate de deficitul de iod prin asigurarea și menținerea iodării sării ca strategie principală de sănătate publică.

11. Programul este orientat spre realizarea obiectivelor Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015, conform anexei la prezentul Program, inclusiv:

1) asigurarea importului și plasării pe piață a cel puțin 95% de sare alimentară adecvat iodată către 1 ianuarie 2014 și menținerea durabilă a acestei rate;

2) creșterea ratei de utilizare a sării alimentare adecvat iodate pînă la cel puțin 90% dintre gospodării către anul 2014 și menținerea durabilă a acestei rate;

3) creșterea ponderii întreprinderilor de fabricare a pîinii și a produselor de panificație care utilizează sarea alimentară iodată pînă la 100% către 1 ianuarie 2012 și menținerea ulterioară durabilă a acestei ponderi;

4) creșterea ponderii întreprinderilor din industria alimentară, altele decît cele de producere a pîinii și a produselor de panificație, care utilizează sarea alimentară iodată pînă la 90% către 1 ianuarie 2014 și pînă la 100%

- către 1 ianuarie 2015 și menținerea ulterioară durabilă a acestei ponderi;

5) atingerea către anul 2015 a medianei excreției iodului cu urina la un nivel de 100-300 $\mu\text{g/l}$ la copiii de 8-10 ani.

Capitolul IV. Acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru pentru implementarea prezentului Program

12. Pentru a asigura importul și plasarea pe piață a cel puțin 95% de sare alimentară adecvat iodată către 1 ianuarie 2014 și menținerea durabilă a acestei rate, se prevăd următoarele direcții de activitate:

1) asigurarea importului și plasării pe piață a cantităților suficiente de sare alimentară iodată (circa 5 kg de sare alimentară iodată per persoană într-un an);

2) sensibilizarea și informarea importatorilor și a distribuitorilor de sare alimentară despre tulburările prin deficit de iod în Republica Moldova și despre strategia de combatere și eradicare a lor – iodarea universală a sării;

3) implementarea/aplicarea Regulamentului sanitar privind sarea alimentară și a altor acte normative în vigoare.

13. Creșterea ratei de utilizare a sării alimentare adecvat iodată până la cel puțin 90% dintre gospodăriile către anul 2014 și menținerea durabilă a acestei rate se vor efectua prin realizarea următoarelor direcții de activitate:

1) elaborarea și implementarea unor campanii de informare în masă privind impactul deficienței de iod asupra sănătății și bunăstării populației, productivității muncii și performanțelor școlare, precum și privind beneficiile consumului de sare alimentară iodată;

2) combaterea prejudecăților precum că sarea iodată ar dăuna calității unor produse alimentare, informarea populației despre rezultatele studiilor internaționale și celor naționale efectuate la acest capitol.

14. Pentru asigurarea creșterii către 1 ianuarie 2012 a ponderii întreprinderilor de fabricare a pâinii și a altor produse de panificație care utilizează sarea alimentară iodată până la 100% și menținerea ulterioară durabilă a acestei ponderi, precum și pentru creșterea ponderii întreprinderilor din industria alimentară, altele decât cele de producere a pâinii și a produselor de panificație care utilizează sarea alimentară iodată până la 90% – către 1 ianuarie 2014 și până la 100% - către 1 ianuarie 2015 și menținerea durabilă a acestor rate, se prevăd următoarele direcții de activitate:

1) sensibilizarea și informarea întreprinzătorilor din industria alimentară despre impactul deficienței de iod asupra sănătății populației din Republica Moldova și asupra productivității angajaților, precum și despre beneficiile utilizării sării alimentare iodate în calitate de ingredient alimentar prin substituirea sării alimentare neiodate;

2) informarea întreprinzătorilor din industria alimentară despre lipsa efectelor nefavorabile ale sării alimentare iodate asupra calității produselor alimentare, despre rezultatele studiilor internaționale și naționale efectuate la acest capitol în scopul combaterii prejudecăților persistente precum că sarea iodată ar dăuna calității produselor alimentare.

15. Asigurarea atingerii către anul 2015 a medianei excreției iodului cu urina la un nivel de 100-300 $\mu\text{g/l}$ la copiii de 8-10 ani se va efectua prin realizarea următoarelor direcții de activitate:

1) promovarea beneficiilor pentru sănătate de la substituirea sării alimentare neiodate din alimentație cu sare alimentară iodată;

2) promovarea principiilor unei alimentații sănătoase, a măsurilor de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod, recomandate de Organizația Mondială a Sănătății și de Comisia Codex Alimentarius.

16. Pentru consolidarea către anul 2015 a unui sistem eficient de management, de coordonare, monitorizare și evaluare a Programului, se vor realiza următoarele direcții de activitate:

1) asigurarea monitorizării importului sării alimentare iodate și neiodate în Republica Moldova și evaluării disponibilității sării alimentare iodate și neiodate la import;

2) asigurarea monitorizării utilizării sării alimentare iodate în industria alimentară și la întreprinderile de alimentație publică;

3) asigurarea monitorizării disponibilității sării alimentare iodate și neiodate în unitățile de comerț alimentar și calității sării alimentare iodate;

4) asigurarea monitorizării calității sării alimentare utilizate la nivel de gospodărie;

- 5) asigurarea realizării studiului național privind evaluarea statutului nutrițional în iod al copiilor de 8-10 ani;
- 6) asigurarea implementării metodei de determinare a excreției iodului cu urina;
- 7) fortificarea capacităților de monitorizare și evaluare a prezentului Program.

Capitolul V. Rezultatele preconizate

17. Implementarea prezentului Program va contribui la eradicarea durabilă a tulburărilor prin deficit de iod în Republica Moldova.

18. Rezultatele scontate către anul 2015 sînt următoarele:

- 1) mediana excreției iodului cu urina la copii de 8-10 ani va fi de 100-300 μg de iod per litru de urină;
- 2) 95% din sarea alimentară iodată plasată pe piață va fi adecvat iodată (începînd cu 1 ianuarie 2014);
- 3) cel puțin 90% dintre gospodăriile vor utiliza sare alimentară adecvat iodată (începînd cu 1 ianuarie 2014);
- 4) 100% dintre întreprinderile de fabricare a pîinii și a produselor de panificație vor utiliza sare alimentară iodată (începînd cu 1 ianuarie 2012);
- 5) 100% dintre întreprinderile din industria alimentară, altele decît cele de fabricare a pîinii și a produselor de panificație, vor utiliza sarea alimentară iodată (începînd cu 1 ianuarie 2015).

Capitolul VI. Indicatorii

19. Pentru evaluarea gradului de atingere a rezultatelor se vor utiliza următorii indicatori:

- 1) mediana excreției iodului cu urina;
- 2) cantitatea de sare alimentară iodată importată și plasată pe piața internă;
- 3) ponderea întreprinderilor din industria alimentară care utilizează sarea alimentară iodată;
- 4) ponderea întreprinderilor de comerț alimentar care fac disponibilă sarea alimentară iodată pentru populație;
- 5) ponderea gospodăriilor care utilizează sarea alimentară adecvat iodată;
- 6) numărul probelor de sare alimentară iodată analizate pentru determinarea conținutului de iod;
- 7) numărul de rapoarte de monitorizare realizate.

Capitolul VII. Estimarea generală a costurilor și riscuri de implementare

20. Estimarea generală a costurilor legate de implementarea Planului de acțiuni privind implementarea prezentului Program a fost efectuată în baza priorităților și activităților identificate și formulate. A fost utilizată metodologia cost-beneficiu, în comun cu preluarea și adaptarea experienței naționale anterioare și internaționale cu scopul stabilirii costurilor principale pentru implementarea prezentului Program.

21. Costul estimativ al prezentului Program este de 4,6 milioane lei și este detaliat pentru fiecare an, în funcție de sursa de finanțare și în conformitate cu acțiunile stipulate în Program.

22. În realizarea prezentului Program un impediment identificat este persistența prejudecăților precum că sarea alimentară iodată dăunează calității unor produse alimentare, care poate fi depășit prin acțiuni de sensibilizare și informare.

Capitolul VIII. Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

23. În procesul de implementare a prezentului Program va fi efectuată monitorizarea permanentă a realizării acțiunilor și a rezultatelor obținute, pentru a opera, în caz de necesitate, modificări în politicile promovate și în acțiunile întreprinse.

24. Scopul monitorizării constă în corelarea obiectivelor și a acțiunilor stipulate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de reducere a tulburărilor prin deficit de iod pînă în anul 2015 (în continuare – Planul de acțiuni) cu rezultatele așteptate ale Programului, pentru ca, ulterior, să fie efectuată o evaluare cît mai corectă a modului de realizare a Programului și a impactului acestuia asupra sănătății populației.

25. În particular, procesul de monitorizare și evaluare va contribui la analiza situației curente și a tendințelor în realizarea obiectivelor Programului, la analiza realizării Planului de acțiuni și evaluarea corectă a rezultatelor finale obținute.

26. Coordonarea procesului de monitorizare și evaluare a rezultatelor implementării Programului va fi efectuată

de către Ministerul Sănătății.

27. În scopul instituirii procedurilor durabile de monitorizare și evaluare a Programului, Ministerul Sănătății va elabora și va aproba, prin ordin, Planul de monitorizare și evaluare, în conformitate cu prevederile prezentului Program.

28. Procedurile de monitorizare vor prevedea supravegherea de rutină, efectuată de către Serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice, și cercetarea prin studii efectuate periodic.

29. În cadrul procesului de monitorizare vor fi elaborate rapoarte de progres, care vor include informații despre implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni. Aceste rapoarte vor fi elaborate de către Ministerul Sănătății o dată în an și vor conține informația privind situația implementării acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni. La sfârșitul fiecărui an de implementare, Ministerul Sănătății va elabora raportul de evaluare a Programului, care va conține informația despre rezultatele obținute, conform obiectivelor stabilite în Program, și care va fi prezentat Guvernului în luna martie a fiecărui an.

30. În scopul monitorizării și evaluării prezentului Program, în special a disponibilității sării alimentare iodate și neiodate la import și acoperirii necesităților populației în iod, Serviciul Vamal va transmite trimestrial Ministerului Sănătății informația privind importurile de sare, care va include date conform tabelului de mai jos:

Nr.d/o	Luna, anul	Denumirea produsului		Cantitatea, tone	Țara de origine
		Sare alimentară iodată, cod 250100911	Sare alimentară neiodată, cod 250100919		

Capitolul IX. Autoritățile responsabile de implementare

31. Autoritatea responsabilă de implementarea prezentului Program este Ministerul Sănătății, în comun cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Serviciul Vamal. Autoritățile responsabile pentru fiecare acțiune în parte sînt specificate în Planul de acțiuni.

32. În procesul de implementare a prezentului Program autoritățile responsabile vor colabora cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, autorități administrative centrale, Academia de Științe a Moldovei, organizații neguvernamentale, precum și cu partenerii internaționali de dezvoltare.

33. Consiliul de coordonare a măsurilor de realizare a Programului (în continuare Consiliu), instituit prin prezenta hotărîre, va contribui la implementarea eficientă a Programului. Consiliul este un organ consultativ și își desfășoară activitatea pe baza unui parteneriat, creat între instituțiile de stat, internaționale și neguvernamentale, cu respectarea principiului transparenței și colaborării reciproce. Consiliul funcționează pe baze obștești.

34. Activitatea Consiliului va fi orientată spre:

1) acordarea de sprijin și consultanță în realizarea obiectivelor prezentului Program ce țin de promovarea iodării universale a sării și în mobilizarea resurselor interne și externe în vederea realizării Programului;

2) crearea unui parteneriat eficient prin coordonarea acțiunilor și a resurselor disponibile în scopul implementării eficiente a prezentului Program;

3) acordarea de asistență în asigurarea transparenței Programului; folosirea resurselor bugetare și a celor din sponsorizări, granturi;

4) contribuirea la difuzarea informației între parteneri și populație.

35. Consiliul se întrunește în ședințe cel puțin de 2 ori pe an și deciziile adoptate sînt consemnate prin procese-verbale. Deciziile Consiliului sînt adoptate cu majoritatea absolută din voturile membrilor prezenți și au caracter de recomandare.

Anexă
la Programul național de
eradicare a tulburărilor prin
deficit de iod pînă în anul 2015

PLANUL DE ACȚIUNI PRIVIND IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI NAȚIONAL DE ERADICARE A TULBURĂRILOR PRIN DEFICIT DE IOD PÎNĂ ÎN ANUL 2015

Obiective și acțiuni	Termene de realizare	Responsabili	Costuri, mii lei																		Indicatori de progres	
			2011			2012			2013			2014			2015			Total				
			Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite	Costul total	Prevăzut în bugetul de stat	Costuri neacoperite		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
I. Asigurarea importului și plasării pe piață a cel puțin 95% de sare alimentară adecvat iodată către cu 1 ianuarie 2014 și menținerea durabilă a acestei rate																						
1.1 Asigurarea importului și plasării pe piață a cantităților suficiente de sare alimentară iodată (circa 5 kg de sare alimentară iodată per persoană într-un an)	2011-2015	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Cantitatea de sare alimentară iodată importată și plasată pe piața internă
1.2 Sensibilizarea și informarea importatorilor și a distribuitorilor de sare alimentară despre tulburările prin deficit de iod în Republica Moldova și strategia de combatere și eradicare a lor – iodarea universală a sării	2011-2015	Ministerul Sănătății	100,0	100,0	0,0	100,0	100,0	0,0	10,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	300,0	300,0	0,0	Numărul măsurilor elaborate și implementate
1.3 Implementarea/aplicarea Regulamentului sanitar privind sarea alimentară și a altor acte normative în vigoare	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul măsurilor de implementare realizate Numărul măsurilor de constrângere contravențională aplicate
II. Creșterea ratei de utilizare a sării alimentare adecvat iodate pînă la cel puțin 90% dintre gospodării către anul 2014 și menținerea durabilă a acestei rate																						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2.1 Elaborarea și implementarea unor campanii de informare în masă privind impactul deficienței de iod asupra stării și bunăstării populației, productivității muncii și performanțelor școlare și beneficiile consumului de sare alimentară iodată	2011-2015	Ministerul Sănătății	200,0	200,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	0,0	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	400,0	400,0	0,0	Numărul campaniilor elaborate și implementate
2.2 Combaterea prejudecăților precum că sarea iodată ar dăuna calității unor produse alimentare, informarea populației despre rezultatele studiilor internaționale și celor naționale efectuate la acest capitol	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul măsurilor elaborate și implementate
III. Creșterea ponderii întreprinderilor de fabricare a pâinii și a altor produse de panificație care utilizează sarea alimentară iodată până la 100% către 1 ianuarie 2012 și menținerea ulterioară durabilă a acestei ponderi, precum și creșterea ponderii întreprinderilor din industria alimentară, altele decât cele de producere a pâinii și produselor de panificație, care utilizează sarea alimentară iodată până la 90% către 1 ianuarie 2014 și până la 100% - către 1 ianuarie 2015 și menținerea durabilă a acestor rate																					
3.1 Sensibilizarea și informarea întreprinzătorilor din industria alimentară despre impactul deficienței de iod asupra sănătății populației din Republica Moldova și asupra productivității lor, precum și beneficiile utilizării sării alimentare iodate în calitate de ingredient alimentar prin substituirea sării alimentare neiodate	2011-2015	Ministerul Sănătății	50,0	50,0	0,0	50,0	50,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	150,0	150,0	0,0	Numărul măsurilor de sensibilizare și informare elaborate și implementate
3.2 Informarea întreprinzătorilor din industria alimentară despre lipsa efectelor nefavorabile ale sării alimentare iodate asupra calității produselor alimentare, despre rezultatele studiilor internaționale și celor naționale efectuate la acest capitol în scopul combaterii prejudecăților persistente precum că sarea iodată ar dăuna calității produselor alimentare	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul măsurilor de informare elaborate și implementate Numărul întreprinderilor informate
IV. Asigurarea atingerii către anul 2015 a medianeii excreției iodului cu urina la un nivel de 100-300 μg/l la copiii de 8-10 ani																					
4.1 Promovarea beneficiilor pentru sănătate a substituiri sării alimentare neiodate din alimentație cu sare alimentară iodată	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Numărul măsurilor de promovare elaborate și implementate

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
4.2 Promovarea principiilor alimentației sănătoase, a consumului alimentar de pește și altor produse marine natural bogate în iod precum și altor produse care conțin iod (de ex.. apa potabilă iodată îmbuteliată), a măsurilor de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod, recomandate de Organizația Mondială a Sănătății și de Comisia Codex Alimentarius	2011-2015	Ministerul Sănătății	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,00	100,0	0,0	Numărul măsurilor de promovare elaborate și implementate
V. Consolidarea către anul 2015 a unui sistem eficient de management, coordonare, monitorizare și evaluare a Programului																					
5.1 Asigurarea monitorizării importului sării alimentare iodate și neiodate în Republica Moldova și evaluării disponibilității sării alimentare iodate și neiodate la import	2011-2015	Ministerul Sănătății Serviciul vamal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Cantitatea de sare alimentară iodată și neiodată importată și plasată pe piața internă
5.2 Asigurarea monitorizării utilizării sării alimentare iodate în industria alimentară și la întreprinderile de alimentație publică	2011-2015	Ministerul Sănătății	200,0	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	1000,0	1000,0	0,0	Numărul întreprinderilor din industria alimentară care utilizează sarea alimentară iodată Numărul întreprinderilor de alimentație publică care utilizează sarea alimentară iodată
5.3 Asigurarea monitorizării disponibilității sării alimentare iodate și neiodate în unitățile de comerț cu produse alimentare și calității sării alimentare iodate	2011-2015	Ministerul Sănătății	240,0	240,0	0,0	240,0	240,0	0,0	240	240,0	0,0	240,0	240,0	0,0	240,0	240,0	0,0	1200,0	1200,0	0,0	Numărul unităților de comerț cu produse alimentare care fac disponibilă sarea

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
																					alimentară iodată Numărul unităților de comerț cu produse alimentare care fac disponibilă utilizarea ambelor tipuri de sare Ponderea probelor de sare care conțin cantități adecvate de iod
5.4 Asigurarea monitorizării calității sării alimentare utilizată la nivel de gospodării	2014	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	700,0	0,0	700,0	0,0	0,0	0,0	700,0	0,0	700,0	Raport de monitorizare a sării alimentare utilizată la nivel de gospodării elaborat
5.5 Asigurarea realizării studiului național privind evaluarea statutului nutrițional în iod al copiilor de 8-10 ani	2014	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	500,0	0,0	500,0	0,0	0,0	0,0	500,0	0,0	500,0	Studiu privind statutul nutrițional în iod al populației realizat
5.6 Asigurarea implementării metodei de determinare a excreției iodului cu urina	2012	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	240,0	240,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	240,0	240,0	0,0	Metoda de determinare a iodului în urină implementată
5.7 Fortificarea capacităților de monitorizare și evaluare a prezentului Program	2011-2015	Ministerul Sănătății	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Capacități de monitorizare și evaluare îmbunătățite
Total			840,0	840,0	0,0	830,0	830,0	0,0	740,0	740,0	0,0	1740,0	540,0	1200,0	440,0	440,0	0,0	4590,0	3390,0	1200,0	

Notă: Costurile prevăzute la rubrica „Prevăzut în bugetul de stat” vor fi acoperite în limita mijloacelor bugetare prevăzute anual în bugetul de stat pentru activitatea Serviciului de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice.

Regulamentul sanitar privind sarea alimentară

Capitolul I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament sanitar privind sarea alimentară (în continuare – Regulament) stabilește cerințele referitor la sarea alimentară și nu se aplică sării de altă origine decât cea specificată la punctul 2 din prezentul Regulament, în special sării care este un produs secundar al industriei chimice.

2. Sarea alimentară poate fi rafinată și nerafinată (neprelucrată, brută) și se obține din zăcămintele subterane de sare de rocă, din soluții sărate de sare sau prin evaporarea apei de mare sau a apei de ocean (natural sărate).

3. În sensul prezentului Regulament, se aplică noțiunile prevăzute în Legea nr.78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare, precum și noțiunile, care semnifică următoarele:

iodarea sării - proces de fortificare cu iod a sării alimentare destinate consumului uman, în scopuri de sănătate publică;

sare alimentară – sarea utilizată ca ingredient alimentar, destinată comercializării directe către consumator în scopul consumului uman și utilizării în industria alimentară, în alimentația publică (diferită de sarea industrială), precum și sarea utilizată ca substanță suport pentru aditivii alimentari și/sau nutrimente și care reprezintă un produs cristalin în a cărui compoziție predomină clorura de sodiu (NaCl);

sare alimentară iodată – sare alimentară, în care, în scopuri de sănătate publică, pentru prevenirea tulburărilor prin deficit de iod, s-a adăugat iod sub formă de iodat sau iodură de potasiu sau de sodiu;

tulburări prin deficit de iod – un spectru larg de deficiențe care rezultă din insuficiența iodului în rația zilnică și care are ca rezultat afectarea ireversibilă a creierului, reducerea capacităților intelectuale și fizice ale indivizilor, care pot să se manifeste prin retard mintal și fizic, gușă, cretinism.

Capitolul II. Cerințe privind calitatea și siguranța sării

4. Sarea alimentară importată sau produsă local și plasată pe piața internă a Republicii Moldova este sare alimentară iodată.

5. Conținutul de clorură de sodiu (NaCl) în sare nu va fi mai mic de 97% în substanță uscată, cu excepția aditivilor.

6. Sarea alimentară trebuie să corespundă următoarelor cerințe de puritate:

- 1) umiditatea să constituie nu mai mult de 4% pentru sarea rafinată și nu mai mult de 7% pentru sarea nerafinată;
- 2) conținutul în calciu și magneziu să constituie nu mai mult de 2%;
- 3) substanțele insolubile în apă să constituie nu mai mult de 0,2%.

7. În calitate de compuși ai iodului în sarea alimentară se adăugă iodura de potasiu (KI) ori iodatul de potasiu (KIO₃) sau iodura de sodiu (NaI) ori iodatul de sodiu (NaIO₃).

8. Cantitatea de iod în sarea alimentară iodată plasată pe piața internă, destinată comercializării directe către consumator sau utilizării în industria alimentară, va fi de cel puțin 20 și de cel mult 35 mg de iod per kg de sare pentru acoperirea necesităților nutriționale naționale în iod.

9. Sarea alimentară iodată cu un conținut în iod mai mare de 35 mg de iod per kg de sare, dar nu mai mult de 90 mg de iod per kg de sare, poate fi utilizată în industria alimentară.

10. Conținutul de contaminanți în sare nu va depăși următoarele niveluri maxime:

- 1) arsen – nu mai mult de 0,5 mg/kg exprimat ca arsen;
- 2) cupru – nu mai mult de 2 mg/kg, exprimat ca cupru;
- 3) plumb – nu mai mult de 2 mg/kg, exprimat ca plumb;
- 4) cadmiu – nu mai mult de 0,5 mg/kg, exprimat ca cadmiu;
- 5) mercur – nu mai mult de 0,1 mg/kg, exprimat ca mercur.

11. Sarea alimentară iodată poate conține aditivii alimentari, prevăzuți de actele normative în vigoare.

Capitolul III. Ambalarea, etichetarea, transportarea, depozitarea și comercializarea sării alimentare iodate

12. Metodele și condițiile de producere, ambalare, depozitare, transportare și desfacere a sării alimentare se organizează și se realizează în condițiile excluderii riscului de contaminare, de depreciere a calității, de pierdere evitabilă a conținutului de iod și menținerii normelor de igienă alimentară pînă cînd produsul ajunge la consumatorul final.

13. Prezența produselor naturale secundare, în special compuse din sulfați, carbonați, bromuri de: calciu, potasiu, magneziu, precum și cloruri de calciu, potasiu și magneziu și cantitatea lor în sarea alimentară, indiferent de originea și metoda de producere a sării, nu trebuie să prezinte risc pentru sănătatea omului.

14. Sarea alimentară iodată se ambalează în ambalaje ermetice din polipropilenă sau polietilenă de densitate înaltă, care asigură conservarea nivelului prescris de iod pe durata termenului de valabilitate a sării alimentare iodate.

15. Denumirea sub care este comercializată sarea alimentară iodată este următoarea: „SARE ALIMENTARĂ IODATĂ”.

16. Fără a aduce atingere prevederilor din legislația națională privind etichetarea produselor alimentare, stipulate în Legea nr. 78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare și în Hotărîrea Guvernului nr. 996 din 20 august 2003 „Despre aprobarea Normelor privind etichetarea produselor alimentare și Normelor privind etichetarea produselor chimice de menaj” sării alimentare iodate i se aplică următoarele cerințe specifice suplimentare de etichetare:

a) denumirea compusului iodului utilizat pentru fortificare sau simbolul chimic al acestuia;

b) conținutul în iod per kg de sare, exprimat în mg/kg și înscris în același cîmp de vedere cu denumirea produsului;

c) termenul de valabilitate, exprimat prin cuvintele „a se consuma pînă la”.

17. În cazul în care sarea conține una sau mai multe săruri de ferocianuri, adăugate în apa sărată pe parcursul cristalizării, denumirea produsului este însoțită de cuvintele “tratată cu săruri de ferocianuri”.

18. Transportarea, depozitarea și comercializarea sării alimentare iodate se efectuează în condiții care să asigure protejarea produsului de acțiunea directă a umidității, căldurii, razelor solare, de contaminarea cu praf sau murdărie din mediul ambiant, precum și conservarea nivelului prescris de iod pe durata termenului de valabilitate a produsului.

Sarea alimentară iodată nu se amestecă cu sarea alimentară neiodată.

19. Sarea alimentară iodată se transportă, se depozitează și se comercializează în ambalajul original în care a fost preambalată de către producător. Reambalarea sării alimentare iodate nu se permite. Nu se admite ambalarea sării alimentare în ambalaje utilizate anterior pentru produse nealimentare.

20. Distribuirea sării alimentare iodate se efectuează în condiții care să reducă intervalul între iodare și consumul sării alimentare iodate, cu respectarea principiului „primul intrat, primul ieșit”.

21. Eticheta sării alimentare iodate va conține o atenționare pentru consumator privind necesitatea păstrării produsului în condiții care să-l protejeze de acțiunea directă a umidității, căldurii și razelor solare.

Capitolul IV. Condiții privind plasarea pe piață a sării alimentare neiodate

22. Sarea alimentară neiodată poate fi plasată pe piață în următoarele condiții:

1) pe eticheta produsului în același cîmp de vedere cu denumirea „Sare alimentară neiodată” și cu litere de aceeași dimensiuni ca și cele din denumirea produsului se specifică următoarea atenționare: „Acest produs nu previne tulburările prin deficit de iod”;

2) în lipsa ofertei de sare alimentară iodată nu va fi pusă în vânzare;

3) va fi plasată în locuri mai puțin vizibile pentru consumator.

**Completările
ce se operează în Nomenclatorul mărfurilor
al Republicii Moldova**

La capitolul 25 din Nomenclatorul mărfurilor al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1525 din 29 decembrie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.112-114, art.726), cu modificările ulterioare, după poziția tarifară 2501 00 910 se introduc două poziții tarifare noi, cu următorul cuprins:

„2501 00 911	- - - - Sare iodată destinată alimentației umane	-
2501 00 919	- - - - Sare neiodată destinată alimentației umane	-”

Anexa nr.4
la Hotărîrea Guvernului nr.596
din 3 august 2011

**COMPONENTA NOMINALĂ
a Consiliului consultativ pentru realizarea Programului
național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod
pînă în anul 2015**

MAGDEI Mihail	- viceministru al sănătății, președinte al Consiliului
BAHNAREL Ion	- director general al Centrului Național de Sănătate Publică, vicepreședinte al Consiliului
ȘALARU Ion	- prim-vice-direktor al Centrului Național de Sănătate Publică, secretar al Consiliului
GUȚU Viorel	- viceministru al agriculturii și industriei alimentare
GANDRABURA Loretta	- viceministru al educației
CĂRĂUȘ Maria	- viceministru al finanțelor
VASILACHI Ana	- viceministru al muncii, protecției sociale și familiei
OPOPOL Nicolae	- șef catedră, Universitatea de stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu”
ANESTIADI Zinaida	- șef catedră, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
YUSTER Alexandra	- reprezentant al UNICEF în Moldova
BALIȚCHI Tudor	- director general al Serviciului Vamal
CUZIMUC Alexandru	- șef al Inspectoratului Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologie și Protecție a Consumatorilor
GORINCIOI Rita	- director executiv al Asociației Naționale a Producătorilor din Moldova
CARAUȘ Vasile	- președinte al Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum “Moldcoop”
CEAICOVSCHI Igor	- director al „Bicsalt” S.R.L., importator de sare
HMELNIȚCHI Alexandru	- director tehnic de producere, prim-adjunct al directorului general al S.A. „Franzeļuța”